To gode venner

To gode venner

To gode venner var Disneys første forsøk med en stab hvor yngre animatører dominerte. Resultatet er bare delvis vellykket, hvor både manus og teknisk utførelse halter deler av veien.

The Fox and the Hound
Richard Rich, Ted Berman, Art Stevens
Walt Disney Pictures
1981
Walt Disney Studios Home Entertainment
4:3 Fullskjerm (1,33:1)
Dolby Digital 5.1
79 min.
2

4

Blodsbrødre

To gode venner markerte ett vendepunkt for Disney. Dette var den første filmen som Disney-konsernet produserte uten ?the nine old men? ? animasjonsteamet som var med på å bygge opp Disney og tegnefilm slik vi alle kjenner den. Riktignok var ringrevene Ollie Johnston og Frank Thomas involvert i starten, men det er ikke deres signatur som preger filmen. Isteden kom en ny gruppe animatører på banen - som riktignok ikke produserte en særlig god film - men som har blitt stående som sentrale i animasjonsverden i ettertid.

Brad Bird, Tim Burton, John Lasseter, Don Bluth og Glen Keane var blant bidragyterne på *To gode venner* i en tid hvor Disney som animasjonsprodusent skalv i sine grunnvoller. Animasjonsdivisjonen lå på knærne og selv ikke disse unge kreftene greide å fri seg fra Walt Disneys voldsomme innflytelse.
To gode venner ble en film som i for stor grad lente seg på tidlige tiders storhet. Store deler av filmen er direkte kopi fra
Bambi (1942) - se bare på den innledende panoreringsscenen gjennom skogen, eller de mange dyreportrettene, selv den legendariske Bambi-på-isen-scenen til Frank Thomas er kopiert.

Til tross for sine mangler, forteller likefullt
To gode venner en kraftfull historie. Todd og Copper er to umake venner - en forlatt revunge og en gryende jakthund. De vokser opp som naboer og i valpeårene er de uadskikkelige bestevenner. Men naturen vil det annerledes da Copper blir tatt med på jakt og det blir etter hvert åpenbart at Todd står på lista over bytter. De to vennene vokser opp som fiender, men selv om instinktene skiller dem, så viser vennskapet seg å være sterkest til sist.

Det er en gripende historie som fortelles og det avsluttende klimakset er blant det mest spennende Disney har produsert. I tillegg er den avsluttende erkjennelsen av hovedkarakterenes skjebner noe av det mest hjerteskjærende som er festet til film uansett teknikk og sjanger. Til tross for disse tunge loddene på vektskåla, oppleves likevel filmen som helhet for lett. Det er som om alle elementene ikke passer sammen, som om den drivende historien stykkes for mye opp av de vante Disney-elementene i form av svake sangpartier eller malplasserte komiske avbrudd.

Når disse betenkelighetene kommer i tillegg til en noe uvant og klossete animasjon til Disney å være, blir helhetsinntrykket en god del svakere enn for tidligere Disney-filmer, hvor form og innhold ofte bygget opp under hverandre. Når det kommer til animasjonen er det som om Disney tar et steg inn i middelalderen med
To gode venner. All tidligere opparbeidet kunnskap og erfaring omkring animasjon virker glemt - eller i det minste ikke godt nok overført til den nye generasjonen. Plutselig blir perspektivforkortelser litt feil og bevegelsene virker anstrengte, snarere enn glidende og silkemyke slik som i filmene fra 1940- og 50-tallet.

Karakterene er for så vidt godt utviklet. Det var nok her Johnston og Thomas la mesteparten av arbeidet før de pensjonerte seg. Samspill mellom karakterer har hele veien vært deres sterkeste side - bare tenk på Bambi og Trampe eller Lady og Landstrykeren for den del. Samspillet mellom de to vennene Todd og Copper er strålende i begynnelsen av filmen og ditto mer hjerteskjærende mot slutten av filmen.

Filmens svakhet ligger i et noe uengasjerende midtparti, hvor handlingen faller noe fra hverandre og blir kjedelig. Dessuten mangler filmen bærende sangpartier, slik som filmene i før og ettertid leverte med bravur. Skuespillerne gjør i og for seg greie prestasjoner ? elskelige Mickey Rooney gjør den voksne Todd, mens Kurt Russell gjør den voksne Copper og sangerinnen Pearl Bailey gjør den alltid tilstedeværende uglemoren.

To gode venner markerte begynnelsen på noe nytt for Disney og er således interessant i den store sammenhengen. Filmen i seg selv har stått seg relativt dårlig og manuset har for store mangler til å fungere hele veien. Rammehistorien er likevel så kraftfull at den engasjerer den dag i dag.

Utgivelsen:

To gode venner gis ut som en spesialutgave for første gang i Norge i 2008. Utgivelsen er den samme som kom ut i USA i 2006 som en 25-årsjubileumsutgave. Den amerikanske utgivelsen ble raskt omdiskutert fordi bildeformatet 4:3 (1,33:1) gjør store innhogg i det opprinnelige bildeformatet ? forøvrig et bilde som ikke er restaurert på linje med de øvrige gjenutgivelsene fra Disney. Bildekvaliteten er den samme som tidligere VHS- og DVD-utgivelser av
To gode venner og holder ikke samme standard som vi har blitt vant med fra Disney i senere tid. Når dette kommer i tillegg til de grove kuttene i bildeformatet, blir denne spesialutgivelsen en skuffelse.

Like skuffende er lydsporet.
To gode venner var den siste Disney-filmen produsert med lydsporet i mono. Når DVD-utgivelsen velger å presentere lydsporet i Dolby Digital 5.1, betyr det at det er monosporet som er ?blåst opp? til å fylle 5 + 1 kanaler. Det sier seg selv at det ikke er optimalt.

Ekstramaterialet står heller ikke i stil med mange av de tidligere spesialutgavene av Disney-klassikere. Barna får nok av aktiviteter og spill som holder middels DVD-nivå. De med litt mer inngående interesse for Disney blir kun tildelt dokumentaren ?Pass the baton?, hvor overgangen fra Frank Thomas og Ollie Johnston til de yngre animatørene er tema. Interessant nok, men man kunne gjerne dykket litt dypere i materien.

I tillegg er to klassiske kortfilmer inkludert hvor tematikken gjenspeiler den i hovedfilmen. Først ut er
Lambert the Sheepish Lion (1952) og deretter den Oscar-vinnende
Lend a Paw (1941). Sistnevnte utgjør et lite høydepunkt med Pluto og Mikke Mus i herlig samspill.

I alt en skuffende utgivelse av en film som ikke leverer fullt ut.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 14.01.08

Takk til Walt Disney Studios Home Entertainment for anmeldereksemplar.

Relaterte utgivelser:

To gode venner 2

Ja
ToGodeVenner_cover;